

Chambre des Représentants

SESSION 1969-1970

27 MAI 1970

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 383
du Code pénal.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis une dizaine d'années, la notion d'outrage public aux mœurs a subi une transformation considérable dans l'opinion publique. Les parquets s'obstinent en revanche à ne pas admettre que l'interprétation de l'article 383 du Code pénal soit assouplie. A maintes reprises, la presse a dénoncé cette attitude négative et regrettable. Les parquets estiment quant à eux que toute forme de libéralisation ne ferait qu'accentuer un relâchement des mœurs qu'ils s'emploient à combattre.

Le conflit qui oppose l'opinion publique aux parquets, repose sur un malentendu.

Le Code pénal, la jurisprudence de nos cours et tribunaux et la doctrine ont généralement admis qu'un nu, lorsqu'il fait partie d'une création artistique, n'est pas de nature à outrager les bonnes mœurs.

Pourtant, les parquets s'en prennent vigoureusement à tout ce qui pourrait outrager les bonnes mœurs, tant dans les entreprises purement artistiques que dans les entreprises purement commerciales. Cette double action est inspirée par des motifs qui ne sont légitimes que dans le deuxième cas.

Une solution doit être trouvée pour combler le fossé qui se creuse entre les autorités judiciaires et l'opinion publique.

Il est, en effet, paradoxal que des manifestations essentiellement artistiques, par exemple un festival de film expérimental, une représentation théâtrale également expérimentale, une exposition de peinture organisée par un service public... soient soumises à la répression judiciaire alors que ces entreprises ne peuvent à aucun moment être soupçonnées d'être dirigées contre les bonnes mœurs.

Récemment, le Ministre de la Justice a fait allusion à l'empoisonnement de l'opinion publique et à la grande

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1969-1970

27 MEI 1970

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 383
van het Strafwetboek.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sedert een tiental jaren heeft het begrip « openbare schennis van de goede zeden » in de publieke opinie een grondige wijziging ondergaan. Evenwel verzetten de parketten zich hardnekkig tegen een soepeler interpretatie van artikel 383 van het Strafwetboek. De pers heeft die negatieve en betreurenswaardige houding herhaaldelijk aangeklaagd. De parketten zijn echter de mening toegedaan dat iedere vorm van toegeeflijkheid alleen maar de zedenverwildering in de hand kan werken en daartegen willen zij ten strijde trekken.

Het conflict tussen de publieke opinie en de parketten berust op een misverstand.

Door het Strafwetboek, de rechtspraak van onze hoven en rechtbanken en door de rechtsleer wordt algemeen aangenomen dat een naaktfiguur in een kunstwerk niet strijdig is met de goede zeden.

Nochtans treden de parketten krachtdadig op tegen al wat de goede zeden zou kunnen schenden, zowel in louter artistieke uitingsvormen als in louter commerciële activiteiten. Dit tweevoudig optreden is ingegeven door motieven die slechts in het tweede geval gewettigd zijn.

Er moet een oplossing gevonden worden om de dieper wordende kloof tussen de rechterlijke overheden en de publieke opinie te overbruggen.

Het is immers paradoxaal dat werkelijke kunstmanifestaties, zoals bijv. een festival van de experimentele film, een experimentele toneelvoorstelling, een tentoonstelling van schilderijen die door een openbare dienst is georganiseerd... tot rechtsvervolgingen aanleiding geven hoewel dergelijke initiatieven toch op geen enkel ogenblik als strijdig met de goede zeden kunnen worden beschouwd.

Onlangs nog maakte de Minister van Justitie een toespraak op het feit dat de publieke opinie wordt vergiftigd

tromperie qui consiste à présenter la pornographie comme agent dans le combat de la liberté alors que ce prétendu combat est subordonné à des fins mercantiles (Ann. Parl. Sénat - 17 décembre 1969 n° 247).

La solution consiste à définir avec précision, dans notre législation pénale, la différence entre l'art et le commerce de la pornographie.

La suppression pure et simple de l'article 383 entraînerait un envahissement du marché par des œuvres à caractère pornographique.

Les autorités judiciaires craignent cette prolifération qui aurait comme moteur, d'abord la curiosité quelque peu excessive de certaines personnes, mais surtout l'activité d'entreprises commerciales ayant pour but de flatter et d'encourager cette curiosité malsaine à des fins de lucre.

La solution est simple et il est surprenant qu'elle n'ait pas encore été envisagée. L'article 383 réprime, dans un de ses derniers paragraphes, la vente et la distribution d'écrits et d'objets contraceptifs. L'infraction dépend d'une condition, celle de motif de lucre chez celui qui l'a commise. Pour apporter un remède au problème que de plus en plus, on va appeler « le problème de la censure », il suffirait par conséquent que les outrages aux bonnes mœurs, tels qu'ils sont définis par l'article 383 du Code pénal, ne soient réprimés que lorsque ceux qui les commettent ont agi dans un but de lucre. Le raz de marée pornographique que craignent les autorités judiciaires serait en effet inexistant si aucun profit mercantile ne pouvait en être tiré.

en bedrogen door hen die pornografie voor een argument in de strijd voor de vrijheid doen doorgaan, terwijl die zogenaamde strijd aan louter commerciële doelstellingen beantwoordt (Parlementaire Handelingen Senaat, 17 december 1969, p. 247).

De oplossing bestaat erin, in ons strafrecht een duidelijk onderscheid te maken tussen de kunst enerzijds en de handel in pornografie anderzijds.

Indien artikel 383 zonder meer opgeheven werd, zou de markt met pornografische werken overstroomd worden.

De rechterlijke overheden zijn beducht voor die overrompeling, die in de eerste plaats zou worden aangewakkerd door de ietwat overdreven nieuwsgierigheid van sommigen, maar hoofdzakelijk door het optreden van commerciële ondernemingen die er op uit zouden zijn deze ongezonde nieuwsgierigheid uit winstbejag te prikkelen en aan te moedigen.

De oplossing is nochtans eenvoudig en het kan verwondering wekken dat men er nog niet aan gedacht heeft. In een van de laatste leden van artikel 383 wordt de verkoop en de verspreiding van vruchtafdrijvende middelen en desbetreffende geschriften strafbaar gesteld. Het misdrijf bestaat evenwel slechts op voorwaarde dat de dader uit winstbejag gehandeld heeft. Om een oplossing te geven aan het probleem dat men meer en meer het « probleem van de censure » gaat noemen, zou het derhalve volstaan dat de schennis van de goede zeden, zoals omschreven in artikel 383 van het Strafwetboek, slechts zou worden bestraft indien zij die zich daaraan schuldig maken uit winstbejag gehandeld hebben. De vloedgolf van pornografie waarvoor de rechterlijke overheden beducht zijn, zou immers uitblijven zo daaruit geen commercieel voordeel kon worden getrokken.

G. CUDELL.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

Les quatre premiers alinéas de l'article 383 du Code pénal sont remplacés par les dispositions suivantes :

« Quiconque aura soit vendu, soit exposé ou distribué, dans un but de lucre, des chants, pamphlets ou autres écrits imprimés ou non, des figures ou des images contraires aux bonnes mœurs, sera condamné à un emprisonnement de huit jours à six mois et à une amende de vingt-six francs à cinq cents francs.

(Loi du 29 janvier 1905, art. 1^{er}. — Sera puni des mêmes peines quiconque aura dans un même but, chanté, lu, récité, fait entendre ou proféré des obscénités dans les réunions ou lieux publics visés au deuxième alinéa de l'article 444).

(Loi du 14 juin 1926, art. 1^{er}. — Sera puni des mêmes peines :

quiconque aura, en vue du commerce, fabriqué, détenu, importé ou fait importer, transporter, ou fait transporter, remis à un agent de transport ou de distribution, annoncé par un moyen quelconque de publicité, des chansons, pamphlets, écrits, figures ou images contraires aux bonnes mœurs;

quiconque aura soit vendu, soit exposé ou distribué dans un but de lucre, des emblèmes ou objets contraires aux bonnes mœurs, les aura, en vue du commerce, fabri-

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

De eerste vier leden van artikel 383 van het Strafwetboek worden door de volgende bepalingen vervangen :

« Hij die uit winstbejag liederen, vlugschriften of andere geschriften, al dan niet gedrukt, afbeeldingen of prenten, die strijdig zijn met de goede zeden, verkoopt, tentoonstelt, of verspreidt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van zesentwintig tot vijfhonderd frank.

(Wet van 29 januari 1905, art. 1. — Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die met hetzelfde oogmerk schunnigheden zingt, leest, voordraagt, ten gehore brengt of uit, in de openbare bijeenkomsten of plaatsen bedoeld in artikel 444, tweede lid).

(Wet van 14 juni 1926, art. 1. — Met dezelfde straffen wordt gestraft :

hij die, met het oog op de handel, liederen, vlugschriften, geschriften, afbeeldingen of prenten die strijdig zijn met de goede zeden, vervaardigt, in voorraad heeft, invoert of doet invoeren, vervoert of doet vervoeren, aan een vervoer- of distributieagent overhandigt, door enig publiciteitsmiddel bekendmaakt;

hij die uit winstbejag zinnebeelden of voorwerpen, die strijdig zijn met de goede zeden, verkoopt, tentoonstelt of verspreidt, ze met het oog op de handel vervaardigt of in

qués ou détenus, importés ou fait importer, transportés ou fait transporter, remis à un agent de transport ou de distribution, annoncés par un moyen quelconque de publicité); »

13 mai 1970.

voorraad heeft, invoert of doet invoeren, vervoert of doet invoeren, aan een vervoer- of distributieagent overhandigt, door enig publiciteitsmiddel bekendmaakt); »

13 mei 1970.

G. CUDELL,
H. BROUHON.
